

PAPER DETAILS

TITLE: YENİ YILDA, ORTA VADELİ PROGRAM IŞIGINDA RAKAMLARLA TÜRKİYE EKONOMİSİ

AUTHORS: Erdem BULUT,Cihan KÖKTAS

PAGES: 131-138

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1020938>

YENİ YILDA, ORTA VADELİ PROGRAM IŞIĞINDA RAKAMLARLA TÜRKİYE EKONOMİSİ

GÜMRÜK&TİCARET
DERGİSİ

Sayı:3 Yıl:2014

Erdem BULUT*
Cihan KÖKTAŞ**

Giriş

Merkezi yönetim bütçesinin hazırlanma süreci, Bakanlar Kurulunun en geç Eylül ayının ilk haftası sonuna kadar toplanarak kalkınma planları, stratejik planlar ve genel ekonomik koşulların gerekleri doğrultusunda makro politikaları, ilkeleri, hedef ve gösterge niteliğindeki temel ekonomik büyüklükleri de kapsayacak şekilde Kalkınma Bakanlığına hazırlanan orta vadeli programı kabul etmesiyle başlamaktadır. Ülkenin makro ekonomik politikalarının ve hedeflerinin belirleyicisi niteliğinde olan orta vadeli program sadece bu açıdan değil kamu maliyesi açısından da büyük önem arz etmektedir. Şöyle ki, 2003 yılında kabul edilen 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 16/3'üncü maddesine göre, gelecek üç yıla ilişkin toplam gelir ve gider tahminleri ile birlikte hedef açık ve borçlanma durumu ile kamu idarelerinin ödenek teklif tavanlarını içeren ve Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanan orta vadeli mali planın orta vadeli program ile uyumlu olması gerektiği belirtilmiştir. Bu sebeple, orta vadeli program, iktisadi yönden olduğu kadar bütçe politikası açısından da önemli bir gösterge niteliği taşımaktadır.

Bu çalışmada da, 8 Kasım 2013 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Orta Vadeli Program'ın tanımına ve önemine yer verilecek olup daha sonraki aşamada 2013, 2014,

2015 ve 2016 yıllarına ait gerçekleşme tahmini ile program dahilindeki mali ve ekonomik verilere yer verilecektir.

Genel Hatlarıyla Orta Vadeli Program (OVP)

Cumhuriyet tarihinin ilk yıllık bütçesi 1924 yılı içerisinde uygulanmış ve bu tarihten sonra kalkınma planları ile yıllık bütçeler etkileşim içinde bulunmuşlardır. Kalkınma plan ve programlarıyla yıllık olarak hazırlanan bütçeler arasındaki bu etkileşim yaşanan ekonomik krizlere de bağlı olarak zaman içerisinde azalmıştır. Önemli bir politika aracı olan bütçeler ile kalkınma planları arasındaki bu farklılaşma 2003 yılında kabul edilen Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunuyla aşılmaya çalışılmıştır. Yeni düzenlemede, stratejik planlama ve bütçeleme süreci iç içe geçirilmiş ve bu yolla bütçe politikası ile ekonomik plan ve programlar arasındaki ilişki güçlendirilmek istenmiştir (Çiçek, 2011; 172).

Nitekim 5018 sayılı Kanun'un genel gerekçesinde, *"Kalkınma planları ile bütçeler arasında sıkı bir bağ kurulamaması, bazı malî işlemlerin bütçelerde yer almaması, bütçe uygulamalarının malî yılla sınırlı olması ve çok yıllık bütçeleme sisteminin olmaması sistemin başlıca eksiklikleri olarak ön plana çıkmaktadır. Mevcut bütçe sınıflandırması ve muhasebe sistemi, kamu gelir ve giderleri konusunda, hem malî yönetime hem de kamuoyuna istenilen bilgilerin ayrıntılı olarak sunulmasına teknik olarak imkân vermemektedir."* denilmek suretiyle bu alandaki eksiklik özel olarak vurgulanmıştır².

Stratejik planlama ile bütçe politikası arasındaki ilişkinin güçlendirilmek istendiğinin bir diğer

* İstanbul Üniversitesi, İktisat Anabilim Dalı (buluterdem@yahoo.com)

** Gümrük ve Ticaret Müfettiş Yardımcısı (cihan.kkts@gmail.com)

2 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu Genel Gereği

en büyük kanıtı şüphesiz, gelecek üç yıla ilişkin toplam gelir ve gider tahminleri ile birlikte hedef açık ve borçlanma durumu ile kamu idarelerinin ödenek teklif tavanlarını içeren ve Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanan orta vadeli mali planın; kalkınma planları, stratejik planlar ve genel ekonomik koşulların gerekleri doğrultusunda makro politikaları, ilkeleri, hedef ve gösterge niteliğindeki temel ekonomik büyüklükleri de kapsayacak şekilde Kalkınma Bakanlığınca hazırlanan OVP ile uyumlu olmasının kanuni bir zorunluluk olmasıdır. Bütün bunların sonucu olarak ise, bakanlık ve kurum bütçelerinin hazırlanmasında, idari ve yasal düzenlemelerin gerçekleştirilmesinde, kurumların karar alma ve uygulama süreçlerinde OVP'nin amaç ve öncelikleri esas alınacaktır.

Bütçe politikası açısından bir rehber niteliği taşıyan OVP, aynı zamanda stratejik amaçlar temelinde kamu politikaları ve uygulamalarını şekillendirecek ve kaynak tahsisini bu çerçevede yönlendirecektir. Bunun yanında, kamu ve özel kesim için öngörülebilirliği artıracak bir yol haritası niteliğinde olan OVP, son yıllarda sosyal ve ekonomik alanda sağlanan gelişmelerin daha sağlam bir zeminde sürdürülmesi suretiyle güven ve istikrara katkıda bulunacaktır³.

Çeşitli alanlarda, birbirleriyle tutarlı amaç, politika ve öncelikler seti sunan OVP, makro politikaların yanı sıra, temel gelişme eksenlerini ve ana sektörleri de kapsamaktadır. Bu çerçevede, 2006-2015 yılları arasını kapsayan OVP'lerde, ana sektörleri ve temel öncelikleri kapsayan politika hedeflerine yer verilmiş olup diğerlerinden farklı olarak 8 Kasım 2013 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren OVP'de biçim ve içerik değişikliğine gidilerek yeni tasarımda sadece belirli makro ekonomik amaç, hedef ve politikalara yer verilmiştir. Sektörel, sosyal ve bölgesel hususlar ise makro ekonomik çerçeveye doğrudan katkı sağlayacak politikalarla sınırlı tutulmuştur (OVP, 2014-2016; 1).

3 <http://www.bumko.gov.tr/TR,42/orta-vadeli-program.html> (Erişim tarihi: 18.11.2013)

OVP Neden Önemlidir?

Türkiye'de geçmiş dönemlerde uygulanan plan ve bütçe yapma geleneği, kısıtlı süreler ve etkin olmayan yöntemler nedeniyle ekonomik birimlerin olduğu kadar parlamentonun denetimine de oldukça kapalıdır. 5018 sayılı Kanunla birlikte geçilen üç yıllık planlama ve bütçeleme sistemi ile ise ekonomik birimlere, bütçe ödeneklerinin ve ekonomik verilerin nasıl planlandıklarını görebilme, izleyebilme ve bu alanda değişiklikler yapmak için öneri oluşturma ve kamuoyu baskısı yaratabilme olanağı tanınmıştır. Bunun yanında, orta vadeli mali planın OVP ile uyumlu olmasının kanuni bir zorunluluk olarak benimsenmesi hesap verilebilirlik ve mali saydamlık konusunda atılan önemli adımlardan biridir (Yentürk, 2009; 7).

Diğer taraftan, OVP her şeyden önce kamu ve özel kesimde geleceğe yönelik öngörülebilirliği artıracak bir yol haritası niteliğindedir. Bu açıdan OVP, makro politikaların yanı sıra temel gelişme eksenlerini ve ana sektörleri kapsadığından çeşitli alanlarda birbirleriyle tutarlı amaç, politika ve öncelikler seti sunmaktadır. Bunda, OVP'nin uzun vadeli amaçlara katkıda bulunacak şekilde üç yıllık perspektife sahip olması, uygulamaların sonuçları ve genel şartlardaki değişimlerin dikkate alınarak her yıl yenilenen dinamik bir yapı arz etmesi büyük rol oynamaktadır.

Bununla birlikte, OVP sadece makro ekonomik dengenin ve mali disiplinin sağlanmasına katkıda bulunmayacak, uzun vadeli düşünme geleneği yerleştirmek suretiyle ekonomi politikaları açısından sürekliliği ön plana çıkaracaktır. İktisadi açıdan kaynak dağılımında etkinliği sağlamak ve bütçe politikası açısından harcama maliyetlerini tahmin edilebilir kılmak bahse konu sistemin bir başka önemli yanıdır (Cansız, 2007; 99-100).

Yukarıda sözü geçen amaçların gerçekleştirilmesi ise büyük ölçüde politik kararlılık ve desteğe, makro ekonomik politikaların iyi hazırlanmasına, bütçe sonuçlarının şeffaf biçimde raporlanmasına ve harcama kontrolünün etkinliğine bağlı bulunmaktadır (Ergen, 2007; 310-311).

2014-2016 Yıllarını Kapsayan OVP ve Makro Ekonomik Veriler

OVP'nin niteliği kadar içeriğinde bulunan ve gelecek dönemlerde uygulanacak iktisadi politikalar ve bütçe sonuçları için bir rehber niteliği taşıyan nicel veriler de büyük önem arz etmektedir. Esas itibarıyla, bu başlık altında da 8 Kasım 2013 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan ve 2014-2016 yılları arasını kapsayan OVP'de yer alan

mali ve ekonomik veriler, gerektiğinde geçmiş yıllarda yayımlanan OVP'lerde dikkate alınarak, derlenmiş ve Tablo haline getirilmiştir. OVP içerisinde yer alan mali ve ekonomik veriler, milli gelirden, işsizliğe, enflasyondan, dış ticaret verilerine, bütçe rakamlarından, vergi yüküne kadar birçok veri kesitini bir arada barındırdığından çalışmada, veri analizinden ziyade Tablolar aracılığıyla genel ekonomik ve mali durum gösterilmeye çalışılacaktır.

Tablo 1: Temel Ekonomik Büyüklükler

	2010	2011	2012	2013 ⁽¹⁾	2014 ⁽²⁾	2015 ⁽²⁾	2016 ⁽²⁾
BÜYÜME							
GSYH (Milyar ₺, Cari Fiyatlarla)	1.099	1.281	1.416	1.559	1.719	1.895	2.095
GSYH (Milyar \$, Cari Fiyatlarla)	730	766	786	823	867	928	996
Kişi Başı Milli Gelir (GSYH, \$)	10.043	10.363	10.497	10.818	11.277	11.927	12.670
GSYH Büyümesi ⁽³⁾	6,8	7,5	2,2	3,6	4	5	5
Toplam Tüketim ⁽³⁾	4,4	6,2	0,2	4,3	3,2	3,8	3,6
Kamu	7,6	6,5	6,4	7,8	3	3,3	4,2
Özel	4,1	6,1	-0,5	3,8	3,2	3,8	3,5
Toplam Sabit Sermaye Yatırımı ⁽³⁾	22	19,3	-2,2	3,1	3,6	8,6	8,1
Kamu	28,6	7,7	10,5	19,5	-3,5	9,9	3,9
Özel	20	22,3	-4,8	-0,8	5,7	8,2	9,2
Toplam Yurt içi Tasarruf / GSYH	-	-	14,5	12,6	13,8	14,9	16
Kamu	-	-	2,9	2,9	2,4	3	3,4
Özel	-	-	11,6	9,7	11,4	11,9	12,7
Toplam Nihai Yurt içi Talep ⁽³⁾	7,9	9,3	-0,4	4	3,3	5	4,7
Toplam Yurt içi Talep ⁽³⁾	9,1	9,4	-1,8	5,1	3,2	5	4,8
İSTİHDAM							
Nüfus (Yıl Ortası, Bin Kişi)	72.700	73.950	74.855	76.055	76.911	77.770	78.632
İşgücüne Katılma Oranı (%)	48,8	49,9	50	51	51,3	51,6	51,9
İstihdam Düzeyi (Bin Kişi)	22.500	23.925	24.821	25.692	26.257	26.901	27.525
İstihdam Oranı (%)	42,8	44,7	45,4	46,2	46,5	46,9	47,3
İşsizlik Oranı (%)	12,2	10,5	9,2	9,5	9,4	9,2	8,9
DIŞ TİCARET							
İhracat (fob)(Milyar \$)	111,7	134,8	152,5	153,5	166,5	184	202,5
İthalat (cif)(Milyar \$)	177,5	236,9	236,5	251,5	262	282	305

Ham Petrol Fiyatı-Brent (\$/Varil)	-	104,7	112	108,8	103,2	97,6	93,1
Enerji İthalatı (Milyar \$)	-	49,6	60,1	59	61	62	64,5
Dış Ticaret Dengesi (Milyar \$)	-65,8	-102,1	-84,1	-98	-95,5	-98	-102,5
İhracat/İthalat (%)	62,9	56,9	64,5	61	63,5	65,2	66,4
Dış Ticaret Hacmi / GSYH (%)	51,9	48,5	49,5	49,2	49,4	50,2	50,9
Turizm Gelirleri (Milyar \$) ⁽⁴⁾	22,5	24	25,7	29	31	32	34,5
Cari İşlemler Dengesi (Milyar \$)	-39,3	-71,7	-47,8	-58,8	-55,5	-55	-55
Cari İşlemler Dengesi / GSYH (%)	-5,4	-9,4	-6,1	-7,1	-6,4	-5,9	-5,5
ENFLASYON							
GSYH Deflatörü	8	8	6,8	6,3	6	5	5,3
TÜFE Yıl Sonu % Değişme	7,5	7,8	6,2	6,8	5,3	5	5
Not: Tablodaki rakamlar yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir. (1) Gerçekleşme Tahmini (2) Program (3) Sabit fiyatlarla yüzde değişimi göstermektedir. (4) Ödemeler dengesinde gösterildiği şekliyledir. Kaynak: Orta Vadeli Program							

Tablo 2: Kamu Kesimi Genel Dengesi⁽¹⁾

	2012	2013 ⁽²⁾	2014 ⁽³⁾	2015 ⁽³⁾	2016 ⁽³⁾
(Milyar ₺)					
Kamu Kesimi Genel Dengesi (KKGD)	-14	-12,9	-17,9	-14,8	-10,5
Genel Devlet	-14,7	-15,9	-19,5	-15,5	-10,6
Merkezi Yönetim Bütçesi	-29,4	-19,4	-33,2	-29,5	-23
Mahalli İdareler	0,1	-2	0,8	-0,2	-3,4
Bütçe Dışı Fonlar	6,5	-4,3	2,4	2,4	2,7
İşsizlik Sigortası Fonu	7,6	8,5	9,6	10,8	11,9
Sosyal Güvenlik Kuruluşları	-0,1	-6	-6,7	-10,1	-13,6
Genel Sağlık Sigortası	0	6	6,7	10,1	13,6
Döner Sermayeli Kuruluşlar	0,6	1,4	0,9	1	1,2
KİT'ler	0,7	3	1,6	0,7	0,1
Faiz Giderleri Hariç KKG	36,3	39,7	36,4	40,7	43,3
Faiz Giderleri ve Özelleştirme Geliri Hariç KKG	29,9	30,1	26,7	33,2	39,3
(GSYH'ya Oranı, %)					
Kamu Kesimi Genel Dengesi (KKGD)	-1	-0,8	-1	-0,8	-0,5
Genel Devlet	-1	-1	-1,1	-0,8	-0,5

Merkezi Yönetim Bütçesi	-2,1	-1,2	-1,9	-1,6	-1,1
Mahalli İdareler	0	-0,1	0	0	-0,2
Bütçe Dışı Fonlar	0,5	-0,3	0,1	0,1	0,1
İşsizlik Sigortası Fonu	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6
Sosyal Güvenlik Kuruluşları	0	-0,4	-0,4	-0,5	-0,6
Genel Sağlık Sigortası	0	0,4	0,4	0,5	0,6
Döner Sermayeli Kuruluşlar	0	0,1	0,1	0,1	0,1
KİT'ler	0,1	0,2	0,1	0	0
Faiz Giderleri Hariç KKG	2,6	2,5	2,1	2,1	2,1
Faiz Gideri ve Özelleştirme Geliri Hariç KKG	2,1	1,9	1,6	1,8	1,9
(1) Kamu kesimi; merkezi yönetim bütçesi kapsamındaki kurum ve kuruluşlar, mahalli idareler, sosyal güvenlik kuruluşları ile GSS, fonlar, döner sermayeler, İşsizlik Sigortası Fonu ve KİT'lerden oluşmaktadır. (2) Gerçekleşme Tahmini (3) Program Kaynak: Orta Vadeli Program					

Tablo 3: Program Tanımlı Kamu Kesimi Genel Dengesi⁽¹⁾

	2012	2013 ⁽²⁾	2014 ⁽³⁾	2015 ⁽³⁾	2016 ⁽³⁾
(Milyar ₺)					
Kamu Kesimi	10,8	14,6	16,5	22,1	27,3
Genel Devlet	10,4	11,7	15	21,4	27,2
Merkezi Yönetim Bütçesi	3,8	13,3	8,7	15,2	20,7
Mahalli İdareler	1	-2,9	-0,7	-1,5	-2
Bütçe Dışı Fonlar	1,6	-3,8	2,1	2,4	2,6
İşsizlik Sigortası Fonu	3,7	3,9	4,1	4,6	4,8
Sosyal Güvenlik Kuruluşları	-0,1	-6	-6,7	-10,1	-13,6
Genel Sağlık Sigortası	0	6	6,7	10,1	13,6
Döner Sermayeli Kuruluşlar	0,3	1,2	0,6	0,8	1
KİT'ler	0,4	2,9	1,5	0,8	0,2
(GSYH'ya Oranı, %)					
Kamu Kesimi	0,8	0,9	1	1,2	1,3
Genel Devlet	0,7	0,8	0,9	1,1	1,3
Merkezi Yönetim Bütçesi	0,3	0,9	0,5	0,8	1
Mahalli İdareler	0,1	-0,2	0	-0,1	-0,1
Bütçe Dışı Fonlar	0,1	-0,2	0,1	0,1	0,1

İşsizlik Sigortası Fonu	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2
Sosyal Güvenlik Kuruluşları	0	-0,4	-0,4	-0,5	-0,6
Genel Sağlık Sigortası	0	0,4	0,4	0,5	0,6
Döner Sermayeli Kuruluşlar	0	0,1	0	0	0
KİT'ler	0	0,2	0,1	0	0
(1) Faiz gelirleri ve giderleri, özelleştirme gelirleri, kamu bankaları kâr payları ve bazı özelliikli gelirler ile giderler hariç tutularak hesaplanmaktadır. (2) Gerçekleşme Tahmini (3) Program Kaynak: Orta Vadeli Program					

Tablo 4: Kamu Kesimine İlişkin Diğer Göstergeler

	2012	2013 ⁽¹⁾	2014 ⁽²⁾	2015 ⁽²⁾	2016 ⁽²⁾
(GSYH'ya Oranı, %)					
Kamu Harcanabilir Geliri	14,5	14,9	14,4	14,7	15,1
Kamu Tüketimi	11,6	12	12	11,8	11,7
Kamu Tasarrufu	2,9	2,9	2,4	3	3,4
Kamu Yatırımı	4,4	4,8	4,5	4,7	4,6
Kamu Tasarruf Yatırım Farkı	-1,5	-1,9	-2	-1,7	-1,3
Kamu Kesimi Özelleştirme Geliri	0,5	0,6	0,6	0,4	0,2
Vergi Yüğü (Sosyal Güvenlik Primleri Dâhil) ⁽³⁾	27,4	29	28,6	28,6	28,3
Vergi Yüğü (Sosyal Güvenlik Primleri Hariç) ⁽³⁾	20,2	21,4	20,9	20,8	20,6
AB Tanımlı Genel Devlet Borç Stoku	36,2	35	33	31	30
(1) Gerçekleşme Tahmini (2) Program (3) Red ve iadeler hariç Kaynak: Orta Vadeli Program					

Tablo 5: Genel Devlet Dengesi⁽¹⁾

	2012	2013 ⁽²⁾	2014 ⁽³⁾	2015 ⁽³⁾	2016 ⁽³⁾
(Milyar ₺)					
Gelirler	535,8	619,5	660,3	722,6	789,3
Vergiler	285,7	333,7	358,6	394,3	430,1
Vergi Dışı Normal Gelirler	30,2	29,7	30,7	34,6	40,9
Faktör Gelirleri	80,9	89,5	86,7	93,1	101,2
Sosyal Fonlar	132,6	157	174,6	193	213,1

Özelleştirme Gelirleri	6,4	9,7	9,7	7,6	4
Harcamalar	550,5	635,4	679,8	738,1	799,9
Cari Harcamalar	247,8	283,8	310,6	334,1	363,8
Yatırım Harcamaları	49,8	62,3	62,5	72,4	79,1
Transfer Harcamaları	252,9	289,2	306,8	331,6	357
Stok Değişim Fonu	0	0	0	0	0
Genel Devlet Dengesi	-14,7	-15,9	-19,5	-15,5	-10,6
Faiz Giderleri	50	52,3	53,9	55,1	53,3
Faiz Giderleri Hariç Denge	35,2	36,4	34,4	39,5	42,7
Özelleştirme Gelirleri Hariç Denge	-21,1	-25,5	-29,2	-23,1	-14,6
Faiz Gideri ve Özelleştirme Geliri Hariç Denge	28,8	26,7	24,7	32	38,7
(GSYH'ya Oranı, %)					
Gelirler	37,8	39,7	38,4	38,1	37,7
Vergiler	20,2	21,4	20,9	20,8	20,5
Vergi Dışı Normal Gelirler	2,1	1,9	1,8	1,8	2
Faktör Gelirleri	5,7	5,7	5	4,9	4,8
Sosyal Fonlar	9,4	10,1	10,2	10,2	10,2
Özelleştirme Gelirleri	0,5	0,6	0,6	0,4	0,2
Harcamalar	38,9	40,8	39,6	39	38,2
Cari Harcamalar	17,5	18,2	18,1	17,6	17,4
Yatırım Harcamaları	3,5	4	3,6	3,8	3,8
Transfer Harcamaları	17,9	18,5	17,8	17,5	17
Stok Değişim Fonu	0	0	0	0	0
Genel Devlet Dengesi	-1	-1	-1,1	-0,8	-0,5
Faiz Giderleri	3,5	3,4	3,1	2,9	2,5
Faiz Giderleri Hariç Denge	2,5	2,3	2	2,1	2
Özelleştirme Gelirleri Hariç Denge	-1,5	-1,6	-1,7	-1,2	-0,7
Faiz Gideri ve Özelleştirme Geliri Hariç Denge	2	1,7	1,4	1,7	1,8
1) Genel devlet; merkezi yönetim bütçesi kapsamındaki kurum ve kuruluşlar, mahalli idareler, sosyal güvenlik kuruluşları ile GSS, fonlar, döner sermayeler ve İşsizlik Sigortası Fonundan oluşmaktadır.					
(2) Gerçekleşme Tahmini					
(3) Program					
Kaynak: Orta Vadeli Program					

Tablo 6: Merkezi Yönetim Bütçesi

	2012	2013 ⁽¹⁾	2014 ⁽²⁾	2015 ⁽²⁾	2016 ⁽²⁾
(Milyar ₺)					
Harcamalar	361,9	406,6	436,3	465,7	496,7
Faiz Hariç Harcamalar	313,5	356,1	384,3	412,7	445,7
Faiz Giderleri	48,4	50,5	52	53	51
Gelirler	332,5	387,2	403,2	436,2	473,7
Genel Bütçe Vergi Gelirleri	278,8	325,1	348,4	379	413,3
Diğer Gelirler	53,7	62	54,8	57,2	60,4
Bütçe Dengesi	-29,4	-19,4	-33,2	-29,5	-23
Faiz Dışı Denge	19	31,1	18,8	23,5	28
Program Tanımlı Harcamalar	313,5	356,1	384,3	412,6	445,6
Program Tanımlı Gelirler	317,3	369,3	393	427,9	466,3
Program Tanımlı Denge	3,8	13,3	8,7	15,2	20,7
(GSYH'ya Oran,%)					
Harcamalar	25,6	26,1	25,4	24,6	23,7
Faiz Hariç Harcamalar	22,1	22,8	22,4	21,8	21,3
Faiz Giderleri	3,4	3,2	3	2,8	2,4
Gelirler	23,5	24,8	23,5	23	22,6
Genel Bütçe Vergi Gelirleri	19,7	20,9	20,3	20	19,7
Diğer Gelirler	3,8	4	3,2	3	2,9
Bütçe Dengesi	-2,1	-1,2	-1,9	-1,6	-1,1
Faiz Dışı Denge	1,3	2	1,1	1,2	1,3
Program Tanımlı Harcamalar	22,1	22,8	22,4	21,8	21,3
Program Tanımlı Gelirler	22,4	23,7	22,9	22,6	22,3
Program Tanımlı Denge	0,3	0,9	0,5	0,8	1
(1) Gerçekleşme Tahmini					
(2) Program					
Kaynak: Orta Vadeli Program					

Kaynakça

- Cansız, Harun (2007) "Bazı Ülkelerde ve Türkiye'de Çok Yıllı Bütçeleme Uygulamaları" Afyon Kocatepe Üniversitesi, İİBF Dergisi, Cilt: 9, Sayı: 1, ss: 95-116.
- Ergen, Zuhel (2007) "Orta Vadeli Harcama Sistemi Üzerine Kavramsal Bir Yaklaşım" Ç.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Cilt: 16, Sayı: 1, ss: 301-314.
- Orta Vadeli Program 2010-2012.
- Orta Vadeli Program 2011-2013.
- Orta Vadeli Program 2012-2014.
- Orta Vadeli Program 2013-2015.
- Orta Vadeli Program 2014-2016.
- Yentürk, Nurhan (2009) Çok Yıllı Bütçe ve Orta Vadeli Mali Plan İzleme Kılavuzu, İstanbul Bilgi Üniversitesi STK Eğitim ve Araştırma Birimi, STK Araştırmaları, Bütçe İzleme Dizisi No 2.
- 5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu Genel Gerekçesi.
- kalkinma.gov.tr
- bumko.gov.tr
- tuik.gov.tr